

**בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו**

ת"ע 22430-07-21 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'  
 ת"ע [21608-07-21](#) פלוני נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'  
 ת"ע 25764-12-21 פלוני נ' האפוטרופוס הכללי במחוז תל-אביב ואח'

בפני כב' השופטת גלי רון

המתנגד: פלוני

באמצעות ב"כ עו"ד אוהד שוהם ואח'

נגד

מבקשי הקיום: 1. פלוני  
2. פלונישניהם באמצעות ב"כ עו"ד בנימין משיח ו/או עו"ד  
שחף נעמן

חקיקה שאוזכרה:

חוק הירושה, תשכ"ה-1965: סע' 20, 25, 30 (א)

תקנות הירושה, תשנ"ח-1998

**פסק דין****בפתח הדברים יצוין, כי לצדדים ניתנו שמות בדויים לצורך פרסום פסק הדין.**

1. פסק דין זה עניינו הכרעה בבקשה למתן צו לקיום צוואת הגב' ע.פ. ז"ל (להלן: **"המנוחה"**) מיום 9.7.2019 ([ת"ע 21608-07-21](#)), בהתנגדות לבקשה למתן צו לקיום צוואה זו ([ת"ע 22430-07-21](#)) ובבקשה למתן צו לקיום צוואה קודמת שערכה המנוחה ביום 15.2.2009 ([ת"ע 25764-12-21](#)).

**עיקרי העובדות**

2. המנוחה ילידת 1930, הייתה אלמנה וערירית.

3. המנוחה נפטרה ביום 18.10.2020, בהיותה כבת 90.

4. מר פלוני (להלן: "פלוני") ומר פלוני (להלן: "פלוני") (פלוני ופלוני יקראו להלן יחדיו: "מבקשי הקיום") הם אחייניה של המנוחה. מר פלוני (להלן: "המתנגד"/"פלוני") הוא אחיה למחצה של המנוחה מצד אביה – כשיצוין, כי למנוחה היו אחים נוספים.
5. פלוני ופלוני הגישו בקשה לקיום צוואת המנוחה מיום 9.7.2019 (להלן: "הצוואה"), שנערכה באמצעות עו"ד בנימין משיח, שבה ציוותה להם את כל עיזבונה, בחלקים שווים, למעט סך של 15,000 דולר מהכספים בחשבון הבנק שעל שמה, שאותם ציוותה למר אשר.
6. פלוני מתנגד למתן צו לקיום צוואת המנוחה מיום 9.7.2019, ומבקש, כי יינתן צו לקיום צוואה קודמת שערכה המנוחה ביום 15.2.2009, בפני הנוטריון עו"ד מנצור (להלן: "הצוואה הקודמת"). בצוואה הקודמת, המנוחה ציוותה את דירתה ברחוב ב' x בחולון למבקשי הקיום, למתנגד ולמר אשר, בחלקים שווים ביניהם (לכל אחד רבע).
7. ב"כ האפוטרופוס הכללי הודיעה, כי אין בכוונתה להתערב בהליכים.

#### טענות המתנגד כנגד הצוואה

8. המתנגד טוען, כי אין לקיים את צוואת המנוחה מיום 9.7.2019, מהנימוקים הבאים:
- 8.1 הצוואה פגומה לחלוטין מבחינה צורנית ואישור העדים שבה כוזב, ועל כן הצוואה אינה עונה על תנאי [סעיף 20 לחוק הירושה](#), תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק הירושה"). המדובר בפגמים שלא ניתן להכשירם במסגרת [סעיף 25 לחוק הירושה](#) ואשר מביאים לפסילת הצוואה.
- 8.2 המנוחה הותמה על צוואה בשפה העברית, למרות שהיא לא דיברה ו/או קראה שפה זו, וזאת מבלי שהצוואה תורגמה לה לשפתה הפרסית ומבלי שהוקראה לה.
- 8.3 המנוחה חתמה על הצוואה תחת השפעה בלתי הוגנת מצד מבקשי הקיום, אשר הסיתו את המנוחה כנגד המתנגד והעלילו עליו כי מעל בכספה, תוך ניצול היותה קשישה מוחלשת.
- 8.4 הצוואה פסולה היות שהיא תוצאה של הטעיית המנוחה.
9. מבקשי הקיום מכחישים את טענות המתנגד וטוענים, כי לא נפל בצוואה כל פגם צורני ו/או מהותי. לטענתם, במועד עריכת הצוואה הייתה המנוחה צלולה, הבינה היטב את טיבה של צוואתה והצוואה משקפת את רצונה האמיתי. לטענתם, המנוחה כעסה על המתנגד על כך שמעל בכספיה, נעלם מחייה ולא השיב לפניותיה, ועל כן היא נישלה אותו מעיזבונה. לטענתם,

המנוחה אף הוסיפה ופעלה מעבר לנישול המתנגד מצוואתה והעבירה למבקשי הקיום את הדירה שבבעלותה, ללא תמורה, במטרה למנוע מחלוקות עתידיות בקשר לדירה.

### נטל ההוכחה

10. צוואת המנוחה היא צוואה בעדים, שנערכה בפני העדים מר קורן ומר יואל.
11. דרכי עריכתה של צוואה בעדים נקבעו בסעיף 20 לחוק הירושה, אשר קובע: **"צוואה בעדים תהיה בכתב תצוין בתאריך ותיחתם ביד המצווה בפני שני עדים לאחר שהצהיר בפניהם שזו צוואתו; העדים יאשרו באותו מעמד בחתימת ידם על פני הצוואה שהמצווה הצהיר וחתם כאמור"**.
12. מקום שבו מדובר בצוואה שלא נפל בה פגם צורני, הרי שחזקה, כי הצוואה תקפה ומשקפת את רצון המנוח, כשנטל ההוכחה על הטוען לפסלותה. אולם, פגם צורני בצוואה מביא להיפוך הנטל.
13. במקרה שלפניי, המתנגד טוען, כי הצוואה רצופה בפגמים צורניים ומהותיים וכי לא התקיימו בה מרכיבי היסוד, ועל כן, לטענתו, פגמים אלה כלל אינם ניתנים ל"ריפוי" מכוח [סעיף 25 לחוק הירושה](#), באופן המביא לבטלותה של הצוואה. לפיכך, אבחן תחילה האם נפלו בצוואה פגמים כאמור.

### האם נפלו בצוואה ובאישור העדים פגמים המביאים לפסילתה?

14. המתנגד טוען, כי בצוואה ובאישור העדים נפלו פגמים, כדלקמן:
  - 14.1 הצוואה אינה חתומה על ידי המנוחה בעמוד הראשון. כמו כן, העמוד הראשון מסתיים בסעיף 7 ואילו העמוד השני של הצוואה מתחיל אף הוא בסעיף 7, כך שלא ניתן לדעת, כי העמוד הראשון של הצוואה לא הוחלף במניפולציה.
  - 14.2 לא צוין ב"אישור העדים", כי הצוואה הוקראה ותורגמה למנוחה.
  - 14.3 אישור העדים כוזב לחלוטין ולא משקף במאומה את אשר אירע במעמד החתמת המנוחה על הצוואה. המנוחה לא שוחחה עם העדים, לא הצהירה בפניהם כי זו צוואתה. יתרה מזו, העד מר יואל חתם כעד על הצוואה, הגם שלא נכח במעמד בו חתמה המנוחה על הצוואה.

15. מבקשי הקיום טוענים מנגד, כי הצוואה עומדת בכל הדרישות הצורניות של צוואה בעדים ונחתמה על ידי המנוחה בפני שני עדים כשרים. לטענתם, גם אם יימצאו פגמים צורניים קלים, הרי שלבית המשפט סמכות מפורשת לקיים את הצוואה מכוח [סעיף 25 לחוק הירושה](#), שכן מרכיבי היסוד התקיימו במלואם.

## 16. דיון

16.1 צוואתה המנוחה היא צוואה בעדים. על גבי הצוואה מופיעות חתימותיהם של מר קורן ומר יואל, כמי שהיו עדים לחתימת המנוחה על הצוואה. אולם, הראיות והעדויות שהוצגו לפני מעלות ספק אם אומנם צוואת המנוחה נחתמה בנוכחות שני עדים אלה, ואפרט.

16.2 המתנגד צרף לתצהיר העדות הראשית שמטעמו תמלילי שיחות שקיימו ילדיו, גבי דבורה ומר רועי, עם העדים לצוואה - מר קורן ומר יואל (נספחים 5 ו-6).

16.3 מתמליל השיחה עם העד מר יואל עולה, כי לעו"ד משיח יש חנות אופטיקה, הסמוכה לחנותו של מר יואל, שבה עו"ד משיח מעניק גם שירותים משפטיים. יואל אישר באותה שיחה, כי חתימתו מופיעה כעד לצוואה על גבי צוואת המנוחה, אך **הכחיש כי היה נוכח במעמד חתימת המנוחה על הצוואה**. לדבריו, הוא חתם כעד על הצוואה, וזאת הגם שבאותו מעמד המנוחה והעד הנוסף לצוואה כלל לא נכחו במקום. וכך אמר באותה שיחה (עמ' 29 לתצהיר המתנגד, ש' 9 עד ש' 18):

|           |                                                                       |
|-----------|-----------------------------------------------------------------------|
| 9 דבורה:  | אבל היית במעמד שיושבים אנשים ויושבת אישה זקנה ומקריאים לה צוואה? היית |
| 10        | במעמד כזה?                                                            |
| 11 יואל:  | לא, לא הייתי.                                                         |
| 12 רועי:  | לא היית עם שני אנשים ועם אישה זקנה שקוראים צוואה ו...?                |
| 13 יואל:  | לא.                                                                   |
| 14 דבורה: | כי זה שני דפים שמקריאים לה.                                           |
| 15 יואל:  | לא.                                                                   |
| 16 דבורה: | חרי מה זה עד לצוואה? זה אומר שהאישה עושה צוואה ויש עד שמקריאים לה על  |
| 17        | מה היא חותמת, את מבינה? אז העד...                                     |
| 18 יואל:  | לא, רק זה שכן שלי. משיח. הוא שכן שלי.                                 |

16.4 ובהמשך באותה שיחה, בעמ' 32 לתצהיר המתנגד ש' 20 עד 26, העד יואל ציין:

|    |        |                                                     |
|----|--------|-----------------------------------------------------|
| 20 | דבורה: | עד נוסף. שניים אתם. לא היית בסיטואציה כזאת!         |
| 21 | יואל:  | לא... לא יודע מי פה שני.                            |
| 22 | רועי:  | עכשיו החתימו... עכשיו חתמו... זאת חתימה...          |
| 23 | דבורה: | מה? רגע, מה זה?                                     |
| 24 | יואל:  | לא יודע מיהו שני.                                   |
| 25 | דבורה: | לא, אבל מה שהוא אמר עכשיו...                        |
| 26 | יואל:  | אני חתמתי לבד, אמר לי "בוא תחתום", אמרתי לו "בסדר". |

16.5 מר יואל ציין באותה שיחה מוקלטת, כי **אולי התבקש ע"י עו"ד משיח לחתום על הצוואה, והוא עשה זאת בחוסר ידיעה על מה הוא חותם**. ראו דבריו להלן (עמ' 32 לתצהיר המתנגד ש' 1 ו- 2):

|   |        |                                           |
|---|--------|-------------------------------------------|
| 1 | יואל:  | אולי אמר לי " בוא תחתום", ואני חתמתי ו... |
| 2 | דבורה: | בחוסר ידיעה.                              |
| 3 | יואל:  | כן.                                       |

16.6 ובהמשך אותה שיחה, מר יואל ציין: **"אני לא הייתי בכל הדיבורים, בכל הדברים. אולי הזמין אותי רק לחתום וחזרתי לחנות"** (ראו עמ' 33 לתצהיר המתנגד, ש' 23 עד 24). לדבריו, **עו"ד משיח לא אמר לו על מה הוא חותם** (ראו עמ' 34 לתצהיר המתנגד, ש' 2 עד 3).

16.7 דבריו של העד יואל נתמכים גם בדברי העד מר קורן, כפי שמופיעים בשיחה שתומללה (נספח 6 לתצהיר המתנגד). לדברי מר קורן, **העד יואל כלל לא נכח במעמד שבו הוא חתם על צוואת המנוחה**. ראו דבריו בעמ' 44 לתצהיר המתנגד ש' 44 עד 25 עד 28:

|    |        |                                                                 |
|----|--------|-----------------------------------------------------------------|
| 25 | דבורה: | תגיד לי, אבל אתה היית נוכח ביחד עם יוסף בחנות, זכור לך דבר כזה? |
| 26 | קורן:  | מה אם הייתי?                                                    |
| 27 | דבורה: | אתה זוכר אם יוסף היה איתך בחנות?                                |
| 28 | קורן:  | לא, הוא לא חייב להיות איתי. הוא יכול להביא אחד אחד אני חושב.    |

16.8 אני ערה לכך שעדים אלה הציגו גרסה שונה, במסגרת תצהיריהם ובחקירתם בבית המשפט. מר קורן העיד בעמ' 88-89 לפרוטוקול:

**"עו"ד א. שוהם :** זאת אומרת באת בעצם לחתימה.  
**העד, מר קורן :** כן כולה לחתום.

**כב' הש' ג. רון :** כשחתמת על הצוואה אז הייתה שם המנוחה?  
**העד, מר קורן :** כן היא ירבה בכיסא".

16.9 ואילו מר יואל העיד :

**"כב' הש' ג. רון :** היא באה היא חתמה על צוואה ואז חתמת איך  
 זה נעשה בדיוק?  
**העד, מר יואל :** היא הייתה איתו בחנות, במשרד , וחתמה  
 ובאתי אני וקורן חתמנו אחריה זה כל הסיפור.  
**כב' הש' ג. רון :** ראית אותה?  
**העד, מר יואל :** ראיתי אותה אני מכיר אותה.  
**כב' הש' ג. רון :** וראית את שרון?  
**העד, מר יואל :** גם קורן.  
**כב' הש' ג. רון :** הוא היה שם?  
**עו"ד א. שוהם :** כן".

16.10 אולם, בנסיבות העניין, מצאתי לתת אמון דווקא בדברי העדים באותן שיחות שהוקלטו ותומללו, שהרי אלו הן גרסאותיהם הראשוניות, שנאמרו בצורה אותנטית, בטרם נערכו תצהיריהם ובטרם נחקרו בבית המשפט – ובפרט שדברי כל עד בשיחות המוקלטות נתמכים בדברי העד האחר. איני מקבלת את טענת מבקשי הקיום, כי ילדי המתנגד נהגו בתוקפות כלפי העדים, כאשר שוחחו עמם, וכי הם בלבלו והפחידו את העדים וגרמו להם לומר את הדברים שאמרו - הדבר אינו עולה כלל מתוכן השיחות.

16.11 מכל מקום, גם גרסתו של העד קורן בבית המשפט מעוררת קושי, שהרי מר קורן העיד, כי המנוחה חתמה על צוואתה רק לאחר שהוא עצמו חתם כעד לצוואה, כך שמדובר בסדר פעולות הפוך מזה המתחייב על פי [חוק הירושה](#). ראו דברי העד קורן בעמ' 89 לפרוטוקול:

**"עו"ד א. שוהם :** אני אומר לך שכשבאת לחתום הצוואה כבר  
 הייתה חתומה ע"י המנוחה.  
**העד, מר קורן :** לא.  
**עו"ד א. שוהם :** לא?  
**העד, מר קורן :** אחרי שאני חתמתי הוא החתים אותה.  
**עו"ד א. שוהם :** אחרי שאתה חתמת הוא החתים אותה.  
**העד, מר קורן :** כן".

16.12 איני מקבלת את טענת מבקשי הקיום, שלפיה דברי העד קורן בחקירתו מהווים "טעות לשון עקב לחץ", שהרי קורן חזר בנחישות על דברים אלה בחקירתו. ובעניין זה, אני

נותנת משקל רב יותר לדברי העד בחקירתו, על פני האמור בתצהירו (אשר נוסח במשרדו של עורך הדין).

16.13 זאת ועוד, גם אם נכונה גרסתו של העד קורן, שלפיה המנוחה נכחה במעמד חתימתו כעד לצוואה, הרי שספק בעיני אם אומנם המנוחה הצהירה בפני עד זה כי "זו צוואתה" – שהרי, קורן העיד כי הוא כלל לא נכח במעמד של הקראת הצוואה למנוחה וכי הוא עצמו לא הקריא למנוחה את צוואתה. יתרה מזו, מחקירתו בבית המשפט עולה, כי קורן חתם כעד לצוואה, מבלי שהתנהל קודם לכן כל שיח עם המנוחה ומבלי שהוא ידע על מה הוא חותם. ראו דברי העד קורן בעמ' 88 לפרוט':

|                                                         |                |
|---------------------------------------------------------|----------------|
| לא היית גם בשום מעמד של קריאת הצוואה למנוחה נכון ?      | "עו"ד א. שוהם: |
| מצקצק בלשונו.                                           | העד, מר קורן:  |
| לא היית, וגם אתה עצמך לא קראת את הצוואה נכון באת לחתום. | עו"ד א. שוהם:  |
| באתי לחתום רק.                                          | העד, מר קורן:  |
| זאת אומרת שחתמת על המסמך,                               | עו"ד א. שוהם:  |
| על סמך מה שהוא אמר לי בר.                               | העד, מר קורן:  |
| בלי לדעת על מה אתה חותם .                               | עו"ד א. שוהם:  |
| בלי לדעת,                                               | העד, מר קורן:  |
| הבנתי".                                                 | עו"ד א. שוהם:  |

16.14 העד קורן חזר על דבריו אלה גם בחקירתו החוזרת. הוא נשאל האם המנוחה אמרה לו משהו, והוא השיב "גם עכשיו אני אומר לא" (עמ' 91 ש' 22 עד 25).

16.15 עולה מן האמור, כי במקרה דנא חל פגם בכל הנוגע להליך חתימת העדים על צוואת המנוחה. עתה, יש לבחון האם המדובר בפגם הניתן לתיקון. [סעיף 25 לחוק הירושה](#) קובע:

"(א) התקיימו מרכיבי היסוד בצוואה, ולא היה לרשם לענייני ירושה או לבית המשפט, לפי העניין, ספק כי היא משקפת את רצונו החופשי והאמיתי של המצווה, רשאי הוא, בהחלטה מנומקת, לקיימה אם אף נפל פגם בפרט מן הפרטים או בהליך מן ההליכים המפורטים בסעיפים 19, 20, 22 או 23 או בכשרות העדים, או בהעדר פרט מן הפרטים או הליך מן ההליכים כאמור.

**(ב) בסעיף זה "מרכיבי היסוד בצוואה" הם:**

...

**(2) בצוואה בעדים כאמור בסעיף 20 – הצוואה בכתב והמצווה****הביאה בפני שני עדים;"**

16.16 בשים לב לדברי העדים קורן ויואל בשיחות שתומללו, מהם עולה, כי כל אחד מהם חתם כעד צוואה, ללא נוכחות המנוחה וללא נוכחות העד האחר, ואף בשים לב לגרסתם החדשה בבית המשפט, לא ניתן לראות בצוואת המנוחה צוואה אשר מתקיים בה רכיב היסוד שעניינו "המצווה הביאה בפני שני עדים". עובדה זו, כשלעצמה, מביאה לפסילתה של הצוואה.

16.17 לכך יש להוסיף את העובדה, כי חתימת המנוחה אינה מופיעה על גבי העמוד הראשון של הצוואה. הדבר מעורר קושי, בשל העובדה כי העמוד הראשון לצוואה מסתיים בסעיף 7 ואילו העמוד השני של הצוואה מתחיל אף הוא בסעיף 7. ויוזכר, כי עורך הצוואה, עו"ד משיח, כלל לא העיד בהליך זה. לכן, אין כל וודאות כי העמוד הראשון של הצוואה לא הוחלף. מטעם זה, לא השתכנעתי, כי המדובר בצוואה ה"משקפת את רצונו החופשי והאמיתי של המצווה" - תנאי הנדרש **בסעיף 25 לחוק הירושה**.

16.18 הגם שדי באמור לעיל כדי להביא לקבלת ההתנגדות ולדחיית הבקשה לקיום הצוואה, להלן אראה, כי במקרה שלפניי מתקיימים שיקולים נוספים המצדיקים זאת.

**האם המנוחה הוחתמה על צוואה בשפה שאינה קוראת מבלי שהוקראה לה?**

17. המתנגד טוען, כי המנוחה הוחתמה על צוואה בשפה העברית, למרות שהיא לא קראה ודיברה בשפה זו. לטענתו, הצוואה כלל לא תורגמה והוקראה למנוחה בשפתה הפרסית. מבקשי הקיום טוענים מנגד, כי המנוחה דיברה את השפה העברית וכי בסעיף 12 לצוואה נכתב במפורש, כי תוכנה הוקרא למנוחה בעברית וגם בשפה הפרסית, המובנת לה היטב.

18. העד מטעם מבקשי הקיום, מר אשר, העיד, כי המנוחה הבינה את השפה העברית (ראו דבריו בעמ' 18 לפרוט'), אך אישר, כי המנוחה לא קראה את השפה העברית. ראו דבריו בעמ' 16 לפרוט' ש' 30 עד עמ' 17 ש' 4:

**"עד, מר אשר:**  
... אמרתי טוב את יכולה את יכולה לקרוא  
תהילים תפילה אפילו היא אמרה לא יכולה  
אני העביר לה את הסידור והיא החזירה לי  
היא אמרה אני לא יכולה לקרוא.

עו"ד ש. נעמן: היא אמרה במילים האלה אני לא יכולה לקרוא?  
העד, מר אשר: ככה אמרה לי".

19. מחקירתו של העד לצוואה מר יואל עולה, כי עורך הצוואה לא הקריא למנוחה את הצוואה בטרם נחתמה. ראו דבריו:

|               |                                                      |
|---------------|------------------------------------------------------|
| עו"ד א. שוהם: | אתה דובר פרסית?                                      |
| העד, מר יואל: | אני לא מדבר פרסי, אני סורי.                          |
| עו"ד א. שוהם: | ואתה ראית את עו"ד משיח מקריא לה את הצוואה?           |
| העד, מר יואל: | גם לא.                                               |
| עו"ד א. שוהם: | אתה קראת את הצוואה?                                  |
| העד, מר יואל: | לא זה לא לא לא שלי אני בשביל מה אכנס באמצע?          |
| עו"ד א. שוהם: | אתה חתמת על הצוואה נכון?                             |
| העד, מר יואל: | כן.                                                  |
| עו"ד א. שוהם: | קראת משהו לפני שחתמת קראת את זה לפני שחתמת?          |
| העד, מר יואל: | לא קראתי, אסור לקרוא.                                |
| עו"ד א. שוהם: | אסור לקרוא?                                          |
| העד, מר יואל: | זה פרטי דבר פרטי זה צוואה שלה לא של בת שלי או אשתי". |

20. אני ערה לטענת מבקשי הקיום, כי עורך הצוואה – עו"ד בנימין משיח, המייצג את מבקשי הקיום בתיק זה – הקריא למנוחה את הצוואה בשפה העברית והפרסית, דבר שאף נכתב במפורש בצוואה, וכי הוא ווידא שהמנוחה מבינה כל מילה הכתובה בצוואה (ראו סעיף 48 לסיכומיהם). אולם, יש לזכור, כי עורך הצוואה עו"ד משיח, כלל לא הגיש תצהיר ולא העיד בהליך דנא, וזאת למרות שעדותו הייתה יכולה לשפוך אור על נסיבות ואופן עריכת צוואת המנוחה. זאת ועוד, מבקשי הקיום כלל לא הגישו תצהירי עדות ראשית מטעמם. עובדה זו פועלת לחובתם.

21. הבנת המצווה את תוכן הצוואה היא תנאי מוקדם לתוקפה. גם אם המנוחה דיברה והבינה עברית ברמה מספקת, יש לוודא, כי הצוואה הוקראה והוסברה לה בשפה העברית וכי היא הבינה את תוכנה. במקרה שלפניי, קיים ספק בכך, שהרי העד יואל העיד, כי עו"ד משיח כלל לא הקריא למנוחה את הצוואה לפני שזו נחתמה – לא בשפה העברית ואף לא בשפה הפרסית.

22. זאת ועוד, באישור העדים לצוואה כלל לא נכתב, כי הצוואה הוקראה והוסברה למנוחה בטרם זו נחתמה.

23. על כן, אני מקבלת את טענת המתנגד, כי הצוואה כלל לא הוקראה למנוחה (לא בשפה העברית ואף לא בשפה הפרסית), בטרם נחתמה הצוואה. מכאן, שקיים ספק אם אומנם המנוחה הבינה מהו תוכן הצוואה.

#### הטענה בדבר השפעה בלתי הוגנת והטעיית המנוחה

24. המתנגד טוען, כי הצוואה היא פרי השפעה בלתי הוגנת של התובעים. לטענתו, המנוחה הייתה קשישה מוחלשת, הנתונה להסתה חמורה מצד מבקשי הקיום כנגד המתנגד. הם העלילו עליו באוזני המנוחה, כי מעל בכספיה, וזאת בעוד שהם עצמם ניצלו ועשקו את המנוחה ונטלו ממנה שלא כדין את כל רכושה, לרבות את דירת מגוריה, והותירו אותה לחיות את שארית חייה בעוני מחפיר ובחוסר כל.

25. מנגד, מבקשי הקיום מכחישים את הטענה, כי הצוואה היא תולדה של השפעה בלתי הוגנת והסתה מצדם. מבקשי הקיום טוענים, כי הם שימשו למנוחה כמשפחה, חגגו עמה אירועים וחגים, ודאגו לכל צרכיה, זאת בעוד שהמתנגד היה מנותק ממנה לחלוטין. לטענתם, במהלך שנת 2017 ועד יולי 2019, המתנגד ביצע משיכות כספים חריגות מחשבון הבנק של המנוחה, בסכום כולל של כ-400,000 ₪, וזאת ללא ידיעתה ואישורה. הם מציינים, כי המנוחה גילתה עובדה זו ביום 17.10.2018, כעסה על המתנגד ודרשה ממנו ומילדיו להחזיר לה את הכסף, אך פניותיה אליהם לא נענו. לטענת מבקשי הקיום, הצוואה החדשה משקפת את תחושות הכעס והבגידה שחשה המנוחה כלפי המתנגד בשל מעשה המעילה. מבקשי הקיום מציינים, כי המנוחה אף העבירה להם את דירתה ביום 18.3.2020, וזאת על מנת לוודא, כי המתנגד לא יזכה לכל חלק בדירה.

26. מבקשי הקיום מוסיפים ומציינים, כי גם אם הייתה השפעה בלתי הוגנת (טענה אותה הם מכחישים), חלף פרק זמן של למעלה משנה בין עריכת הצוואה לבין פטירת המנוחה. במהלך תקופה זו, המנוחה הייתה צלולה בדעתה והייתה לה היכולת לבטל או לשנות את הצוואה. והעובדה שלא עשתה כן מחזקת, לטענתם, את תוקף הצוואה ומעידה על רצונה האמיתי והמתמשך.

27. סעיף 30(א) לחוק הירושה קובע: "הוראת צוואה שנעשתה מחמת אונס, איום, השפעה בלתי הוגנת, תחבולה או תרמית – בטלה".

28. בפסיקה נקבעו ארבעה אבני בוחן לבחינת קיומה של השפעה בלתי הוגנת, והם: מבחן התלות והעצמאות; מבחן התלות והסיוע; מבחן קשרי המצווה עם אחרים; נסיבות עריכת הצוואה (דנ"א 1516/95 מרום נ' היועץ המשפטי לממשלה).

29. מהראיות והעדויות שהוצגו לפניי עולה, כי לאורך השנים, הקשר בין המנוחה למתנגד היה קרוב מאוד. המתנגד סייע לה רבות והמנוחה אהבה אותו מאוד וסמכה עליו. עובדה זו באה

לביטוי בכך שהמתנגד היה שותף בחשבונה במשך כ- 33 שנים (ראו עדות פלוני בעמ' 131 לפרוט' ש' 3-4 ובעמ' 132 ש' 29-30 ; עדות פלוני בעמ' 225 לפרוט').

30. בשנת 2017 הועבר סך כולל של 250,000 ₪ מהחשבון המשותף של המנוחה בבנק לאומי לחשבון המתנגד בבנק הבינלאומי, וזאת בשתי העברות בנקאיות (סך של 100,000 ₪ + 150,000 ₪), אשר לטענת המתנגד, בוצעו במשותף על ידי המתנגד והמנוחה יחדיו, בנוכחות פיזית של שניהם בבנק. על אחת מהוראות העברה אף חתומה המנוחה (ראו נספח 19 לתצהיר המתנגד). לטענת המתנגד, דובר בהשבת חוב היסטורי של המנוחה כלפי המתנגד, בגין רכישות רבות שביצע עבורה במשך כ- 15 שנים, שבהן הוא טיפל בה, קנה לה מוצרים באופן קבוע ורציף, שילם למטפלת את שכרה במזומן ממקורותיו ומימן עבורה עלויות רבות נוספות (ראו סעיף 68 לתצהיר המתנגד).

31. המתנגד ציין בתצהירו, כי לאחר בדיקה שערך הוא גילה, כי הסכום שהועבר אליו מהמנוחה הוא סכום עודף, ועל כן הוא השיב לחשבון המנוחה (המשותף עמו בבנק לאומי) סך של 50,000 ₪. אסמכתה על כך צורפה כנספח 20 לתצהיר המתנגד.

32. המתנגד נשאל בחקירתו על העברת הכספים לחשבון, ואלו היו דבריו בעמוד 46 לפרוטוקול, אשר היו אמינים בעיניי (ההדגשות אינן במקור – ג.ר.):

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>השאלה היא למה הועברו אליך הכסף הזה למה הועבר אליך הכסף?</p> <p>כי אני קניתי לה הרבה דברים עשיתי מתנות לכל האנשים האלה שהתחתנו בנים של פלוני בנים של פלוני כל הקניות שקניתי לה כל הזמן היה בלגן משלם מאיפה בא כל הכסף הזה אני צריך להיות פה זה היא צריכה לשלם את זה לא אני, קניתי לה מלא דברים.</p> <p>אתה ביקשת אותם?</p> <p>היא אמרה מגיע לך בוא נלך לבנק.</p> <p>היא אמרה.</p> <p><u>כן הלכתי לבנק חתמה וזה, היה לי ייפוי כוח, לא לקחתי לבד באלוהים הייתי יכול לקחת לבד לא לקחתי, אמרתי אני אקח אותה שהיא תחתום שיראו בחתימה שלה.</u></p> <p>או-קיי.</p> <p>גם החזרתי 50 אלף שקל בחזרה, מגיע לי עוד יותר אבל החזרתי בחזרה כי המון המון כסף שילמתי בשבילה כל מקומות שילמתי עליה הרבה כסף אם זה עוזרת שלה אם זה של קניות בשבילה מכולת קצב הכל הכל אני שילמתי לה כי לא היה לה אף אחד.</p> <p>לגבי איזה תקופה אדוני אומר ששילם הרבה הרבה הוצאות של המנוחה.</p> | <p>”עו”ד א. שוהם:</p> <p>העד מר פלוני:</p> <p>עו”ד ש. נעמן:</p> <p>העד מר פלוני:</p> <p>עו”ד ש. נעמן:</p> <p>העד מר פלוני:</p> <p>עו”ד ש. נעמן:</p> <p>העד מר פלוני:</p> <p>עו”ד ש. נעמן:</p> <p>העד מר פלוני:</p> <p>כב' הש' ג. רון:</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**העז מר פלוני:**  
**כב' הש' ג. רון:**  
**העז מר פלוני:**

**המון.**  
**על איזה תקופה מדובר?**  
**כל הזמן אני שילמתי מה זה ממתי היא הייתה**  
**חיה אני שילמתי עליה הכל.**

**כב' הש' ג. רון:**  
**העז מר פלוני:**

**אז השאלה למה פתאום ביום אחד מעבירים 200**  
**אלף שקל ולא לאורך הזמן היא מחזירה?**  
**כי היא אמרה מגיע לך אתה שילמת הרבה עבור**  
**כסף בוא נלך לבנק להביא לך כסף בחשבון שלך**  
**אני לא צריך את הכסף שלך".**

33. בשנת 2018 לקה המתנגד בדיכאון, דבר שהביא לכך שהוא "העביר את שרביט" הטיפול במנוחה למבקשי הקיום. בתקופה זו, מפגשי המתנגד עם המנוחה פחתו, אך הקשר של המנוחה עמו ועם ילדיו נמשך. המתנגד העיד, כי הוא שמר על קשר טלפוני עם המנוחה (ראו דברי המתנגד בעמ' 47-48 לפרוט'). העובדה, כי הקשר של המתנגד וילדיו עם המנוחה נמשך גם לאחר שנת 2018 עולה היטב גם מהערכת התלות שנערכה למנוחה בחודש פברואר 2019 (נספח 7 לתצהיר המתנגד), שם נכתב, כי אור (בתו של המתנגד) נכחה במקום בעת ביצוע הערכת התלות. יתרה מזו, בפרטי המבקרים ובני המשפחה נכתב: **"אור אחיינית, מבקרת פעמיים בשבוע. פלוני אח, מבקר פעמיים בשבוע. ובר בן אחיה, לפי צורך כשהמטפלת יוצאת"**. זאת ועוד, פלוני עצמו העיד, כי הקשר של המנוחה עם המתנגד וילדיו נשמר עד לחודש מאי 2019 (ראו דבריו בעמ' 223 ש' 8 עד 17).

34. ביום 9.7.2019, בהיותה כבת קרוב ל-90 שנה, חתמה המנוחה על צוואה שנערכה באמצעות עו"ד משיח, שבה ציוותה למבקשי הקיום את כל עיזבונה, בחלקים שווים, למעט סך של 15,000 דולר מהכספים בחשבון הבנק שעל שמה, שאותם ציוותה למר אשר.

35. מהתעודה הרפואית שנערכה על ידי ד"ר מאיה אלישיב ביום 8.7.2019 עולה, כי המנוחה הייתה צלולה בדעתה במועד עריכת הצוואה. עם זאת, אין חולק, כי באותה עת, המנוחה סבלה ממחלות רקע שונות, היו לה בעיות בלב, היה לה חיבור לחמצן, היא התהלכה בבית עם הליכון ומחוץ לבית היא הייתה עם כיסא גלגלים. ראו לעניין זה את דברי העד מר אברהם בעמ' 58 לפרוט' ש' 31 עד עמ' 59 ש' 9:

**"עו"ד א. שוהם:**  
**העד, מר אברהם:**  
**עו"ד א. שוהם:**

**ואנחנו עוסקים באישה בת 90 נכון?**  
**ע' מבוגרת אני לא יודע.**  
**או-קיי אישה לא בריאה נכון בת 90 עם כל מיני מחלות**  
**רקע נכון עם בעיות לב נכון ?**  
**נכון.**  
**היה לה מכשיר חיבור לחמצן נכון ?**  
**גם היה לה.**  
**היה לה הליכון בתוך הבית נכון ?**  
**נכון.**  
**מחוץ לבית היא הייתה עם כיסא גלגלים נכון ?**

**העד, מר אברהם:**  
**עו"ד א. שוהם:**  
**העד, מר אברהם:**  
**עו"ד א. שוהם:**  
**העד, מר אברהם:**  
**עו"ד א. שוהם:**

### העד, מר אברהם: כן."

36. גם פלוני אישר בחקירתו, כי במועד עריכת הצוואה, המנוחה התניידה מחוץ לבית באמצעות כיסא גלגלים. ראו דבריו בעמ' 144 ש' 28 עד עמ' 145 ש' 5:

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>האם נכון שבזמני הצוואה, בזמנים האלה של יולי 2019 לפני ואחרי. ע' רוב הזמן מתניידת עם כיסא גלגלים, זה נכון או לא נכון?<br/>היא הייתה הולכת עם הליכון, אחר כך אמרתי בשביל לנייד אותה שיש, שזה מרחק גדול מהבית שלה עד למקום שמטיילים כל האנשים האלה, הייתה לה, כאילו היה קל לקחת אותה לנייד אותה עד לשם.<br/>אז התשובה היא נכון, היא עם כיסא גלגלים.<br/>כיסא גלגלים לא בשביל, בגלל שהיא, אתה מסביר לי עכשיו על השיקולים, אתה לא עונה לשאלה שלי. האם זה נכון או לא נכון? פשוט.<br/>כן.<br/>נכון.<br/>כן."</p> | <p>"עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:<br/>עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:<br/>עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:<br/>עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:<br/>עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:<br/>עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:<br/>עו"ד שוהם:<br/>העד מר פלוני:</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

37. נוכח מצבה הרפואי והפיזי של המנוחה, היא הייתה תלויה באחרים בביצוע פעולות שגרתיות ויומיומיות, דבר העולה בבירור מטופס הערכת התלות של המוסד לביטוח לאומי, מחודש פברואר 2019 (נספח 7 לתצהיר המתנגד), שם נכתב כך:

| מסקנה                                                          | למתרחשותי מאופן קימה וניידות כרשום                                        |
|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| (61) <input type="checkbox"/> עצמאי _____ 0                    | הנפדקת זקוקה לצורה פקידה וניידת                                           |
| (62) <input type="checkbox"/> זקוק לסיוע מועט _____ 0.5        | לשירותים ביום ופליטה. בהדגמת טווח תנועת ידיים וטווח תנועת רגליים          |
| (63) <input type="checkbox"/> זקוק לעזרה _____ 1               | תנועות ידיים חופשיות לקדימה ולאחור                                        |
| (64) <input type="checkbox"/> זקוק לסיוע בלילה ועזרה _____ 1.5 | עד לקו המותן וניידת באופן ומהנחת. הרימה רגליים פאטיות                     |
| (65) <input type="checkbox"/> זקוק לעזרה רבה _____ 2           | מתחת לאופן פברק, באופן ומהנחת. הנפדקת ניידת חלשה וצ"ס ודיווח              |
| (66) <input checked="" type="checkbox"/> תלוי לחלוטין _____ 7  | המטפלת כרשום, קיפלי שנקוקה גם לצורה בהלפשה כולל טיפול ולצורה פנקיון פאלי. |

38. למרות שהעברת הכספים למתנגד נעשתה בחתימת המנוחה, המנוחה האמינה במועד עריכת הצוואה, כי המתנגד מעל בכספיה ונטל את הכספים ללא רשותה, ועל כן היא כעסה עליו מאוד. לדברי העד אברהם בעמ' 55 עד 57 לפרוט': "היא אמרה שפלוני בשנים האחרונות הוא זלזל בה לקח לה כספה בלי רשות וקן לה את החשבון בנק לא עונה לטלפונים שלה היא

**הייתה שוכבת חולה היא הייתה מתקשרת לפלוני בוא אני הוא לא היה עונה אפילו אשתו הילדים שלה אומרים היו אומרים הוא חולה שוכב בבית".**

39. מהראיות שהוצגו לפני עולה בבירור, כי המנוחה שינתה את צוואתה משנת 2009, בשל סברתה כי המתנגד מעל בכספיה בבנק ובשל הכעס שהיא חשה כלפי המתנגד. ראו דברי פלוני בעמ' 131 ש' 19 עד 21:

**"עו"ד שוהם:** בגלל הטענה שלך שיוסי מעל בכסף של המנוחה בבנק, זו הטענה. המנוחה שינתה את הצוואה, אני מבין נכון?  
**העד מר פלוני:** כן".

40. מבקשי הקיום הציגו תמלילי שיחות שקיימו עם המנוחה (נספח 4 לתשובה להתנגדות) במטרה להראות את הכעס שחשה המנוחה כלפי המתנגד. המדובר בחלקי שיחות (ראו דברי פלוני עמ' 211 ש' 11 עד ש' 14; עמ' 212 ש' 13 עד ש' 15), שהוגשו ללא הקלטת השיחות ושלא בהתאם לדיני הראיות. מכל מקום, חלקי שיחות אלה מעלים תחושה קשה, כי מבקשי קיום הצוואה עודדו את המנוחה לחשוב, כי המתנגד מעל בכספיה והותיר אותה ללא כספים וגרמו לה לכעוס עליו.

41. עיון בתמליל השיחות מותיר רושם רע במיוחד, כאשר המנוחה מביעה כעס ומצוקה בפני פלוני, בעוד שהוא מצחקק ואומר לה, בהתייחסו למתנגד: **"יש לו את הכרטיסים האלה ביד והוא משך ומשך ומשך"** (נספח 4 לתשובה להתנגדות). פלוני נשאל על כך בחקירתו, ואלו היו דבריו בעמ' 177 – ש' 24 עד עמ' 178 ש' 5:

**"עו"ד שוהם:** אתה מאשר לי שלא הקלטת מתחילת השיחה עם ע', נכון?  
**העד מר פלוני:** איך שהיא פתחה את הפה אז עד שיכולתי להקליט, אחר כך הקלטתי.  
**עו"ד שוהם:** טוב. עכשיו תראה כשהיא מדברת ולכאורה כועסת, אתה דובר ב', נכון?  
**העד מר פלוני:** כן.  
**עו"ד שוהם:** אתה צוחק.  
**העד מר פלוני:** כן. מה הבעיה של לצחוק?  
**עו"ד שוהם:** זאת אומרת היא כועסת, היא רותחת ואתה צוחק.  
**העד מר פלוני:** על מה צוחק? על זה שהיא אומרת שעל מה שהיו מרביצים לפלוני.  
**עו"ד שוהם:** אז אתה צוחק.  
**העד מר פלוני:** הייתה זה, ברגע שהיא אומרת דבר כזה אני צחקתי שאין מרביצים לפלוני.  
**עו"ד שוהם:** הבנתי.  
**העד מר פלוני:** צחקתי, אסור לצחוק?

**עו"ד שוהם:** עומדת מולך אישה שלכאורה נמצאת במצוקה, אישה בת 90 עם תפקוד לקוי. שהיא במצוקה קשה, כועסת, כואבת לכאורה ואתה צוחק, כן?  
**העד מר פלוני:** אז מה?  
**עו"ד שוהם:** אתה צוחק.  
**העד מר פלוני:** כן.

42. וראו דברי פלוני בהמשך, בעמ' 179 לפרוט' ש' 8 עד 12 :

**עו"ד שוהם:** אתה מכיר, הבנתי. תגיד בהמשך היא מקללת. ואז בעמוד 22 שוב, כשמגיעים אליך אתה שוב מצחקק. זאת אומרת היא סובלת, היא שוקעת, היא מיוסרת ואתה בזהד מצחקק, נכון?  
**העד מר פלוני:** מצחקק, מה הבעיה שאני מצחקק.  
**עו"ד שוהם:** טוב".

43. בעוד שמבקשי הקיום עודדו את המנוחה לחשוב, כי המתנגד מעל בכספיה והותיר אותה חסרת כל, מהראיות שהוצגו לפניי עולה, כי עוד ביום 18.8.2017 הועבר סך של 241,000 ₪ מחשבון המנוחה בבנק דיסקונט למבקשי הקיום, באופן בלתי מוסבר. פלוני אישר בחקירתו עובדה זו וציין, כי הייתה זו "מתנה לאחיינים". ראו דבריו בעמ' 137 לפרוט' (ההדגשות אינן במקור – ג.ר.):

**עו"ד שוהם:** הבנתי. עכשיו אני רוצה רגע להתחיל איתך עם החשבון הקודם שנסגר ב-2019. יש שם פעולות שונות שבוצעו במזומן, בצ'קים, בהעברות בנקאיות. אני רוצה להתעכב איתך על העברה אחת 18/08/2017 רשום העברה של 241,000 שקל מהחשבון הזה פלוני. אני מפנה לעמוד 137 לסט התצהירים. קודם כל מי זה פלוני.  
**העד מר פלוני:** אח שלי.  
**עו"ד שוהם:** אח שלך. זאת אומרת מהחשבון של ע' עברו 241,000 שקל.  
**העד מר פלוני:** זה משותפים ביחד, כולנו היינו ביחד.  
**עו"ד שוהם:** הבנתי. מהחשבון הזה הועברו 241,000 שקל לבנהם, נכון? אתה יודע את זה.  
**העד מר פלוני:** מה זאת אומרת? מה זה 41?  
**עו"ד שוהם:** לא הבנת את השאלה?  
**העד מר פלוני:** 241 שקל,  
**עו"ד שוהם:** אלף שקל.  
**העד מר פלוני:** אלף שקל.  
**עו"ד שוהם:** כן. עברו לפלוני, אתה יודע את זה?  
**העד מר פלוני:** עברו לנו, אני והוא ביחד.  
**עו"ד שוהם:** הבנתי.  
**העד מר פלוני:** כמתנה.  
**עו"ד שוהם:** יכול להיות שזה עבר אליו,  
**העד מר פלוני:** לא.  
**עו"ד שוהם:** כמה זה עבר?

העד מר פלוני: כמתנת אחיינים. היא נתנה לנו,  
 עו"ד שוהם: מתנת אחיינים.  
 העד מר פלוני: כן, היא נתנה לנו מתנה לאחיינים."

44. גם פלוני אישר בחקירתו, כי הוא ופלוני קיבלו סך של 241,000 ₪ מהמנוחה. ראו דבריו בעמ' 199 לפרוט' ש' 35 עד עמ' 200 ש' 3 :

"עו"ד שוהם: אתה קיבלת העברה של 241,000 שקל מכסף של המנוחה, נכון?  
 העד מר פלוני: לא אני, ביחד. אני עם אח שלי.  
 עו"ד שוהם: מכסף של המנוחה, נכון?  
 העד מר פלוני: כן."

45. זאת ועוד, פלוני אישר בחקירתו, כי הוא ופלוני משכו כספים מחשבון המנוחה, באמצעות שיקים (ראו דבריו בעמ' 147 לפרוט' ש' 35 עד עמ' 148 ש' 1), וזאת הגם שלדבריו, למנוחה היה מעט מאוד כספים לקיום חודשי. לדבריו, היא התקיימה מסכום חודשי בסך של כ- 7,000 ₪ לחודש, כשמתוך סכום זה סך של כ- 4,000 ₪ שולם למטפלת (ראו דבריו בעמ' 149 ש' 22 עד 32).

46. ביום 1.12.2019 המנוחה העבירה למבקשי הקיום את דירתה במתנה, ולאחר כל זאת היא נותרה כמעט בלי כספים לקיום וללא רכוש. ראו דברי פלוני בעמ' 154 לפרוט' ש' 34 עד עמ' 155 ש' 7 :

"עו"ד שוהם: היא מעבירה לכם את הדירה במתנה ונשארת בלי כלום.  
 העד מר פלוני: בסדר, זו החלטה שלה. היא עושה מה שהיא רוצה לעשות בחיים שלה, זהו.  
 עו"ד שוהם: עכשיו קודם כל אתה מאשר לי שהיא מעבירה לכם את הדירה ב-01/12/2019 ונשארת בחוסר כל, זו הטענה שלך?  
 העד מר פלוני: זה מה שהיא רצתה.  
 עו"ד שוהם: זה המציאות?  
 העד מר פלוני: זה מה שהיא רצתה, זה מה שהיא עשתה.  
 עו"ד שוהם: זה מה שהיא רצתה.  
 העד מר פלוני: כן. זה ההחלטה שלה."

47. הראיות והעדויות שהוצגו לפניי, כפי שפורטו לעיל, מחזקות את המסקנה, כי מבקשי הקיום ניצלו את העובדה, כי "שרביט" הטיפול במנוחה הועבר לידיהם, ניצלו את חולשתה הפיזית של המנוחה ואת תלותה בהם, השפיעו עליה ועודדו אותה לחשוב, תוך הטעייתה, כי המתנגד מעל, כביכול, בכספיה והותיר אותה חסרת כל – זאת למרות שהעברת הכספים למתנגד נעשתה בשיתוף ובחתימת המנוחה ולמרות שסכומי כסף נכבדים הועברו מחשבון המנוחה אל מבקשי הקיום. עובדה זו גרמה למנוחה לשנות את צוואתה ולנשל את המתנגד מחלקה

בעיזבון ולהותיר את כל עיזבונה למבקשי הקיום (למעט סך של 15,000 דולר שציוותה למר אשר).

48. יצוין, כי מבקשי הקיום מבקשים להסתמך על העובדה, כי המנוחה העבירה להם במתנה את זכויותיה בדירה, כשנה לאחר חתימת הצוואה, כהוכחה לכך שהצוואה כשרה ותקפה המשקפת את רצונה האמיתי של המנוחה. אולם, עובדה זו אינה מלמדת על כך. עסקת המתנה היא עסקה נפרדת ולא מן הנמנע, כי עסקה זו נגועה אף היא בפגם. מכל מקום, הליך זה אינו מהווה את המסגרת המתאימה להכריע בדבר.

### סיכום

49. לאור מכלול הראיות והעדויות שהוצגו לפניי ואף לנוכח משקלן המצטבר, התרשמתי כי דין ההתנגדות להתקבל.

50. אדגיש, כי נתתי אמון בעדותו של המתנגד, אשר הייתה קוהרנטית, נתמכה היטב בראיות והעדויות שהוצגו לפניי והרשימה במהימנותה, זאת בעוד שעדויות מבקשי הקיום היו פתלתלות ולא הותירו רושם אמין.

51. אשר על כן, ההתנגדות שהגיש המתנגד – מתקבלת, וכך גם בקשתו לקיום צוואתה הקודמת של המנוחה מיום 15.2.2009. בקשת מבקשי הקיום למתן צו קיום צוואה – נדחית.

52. לפיכך, ניתן בזאת צו לקיום צוואת המנוחה מיום 15.2.2009. המתנגד יגיש פסיקתא כדוגמת וכלשון טופס 5 [לתקנות הירושה](#), בצירוף הצוואה מיום 15.2.2009, לחתימתי.

53. נוכח התוצאה שאליה הגעתי ובשים לב לכך שמדובר בהליך המתנהל מאז שנת 2021, אני מחייבת את מבקשי הקיום לשלם למתנגד הוצאות משפט בסך של ₪ 59,000.

54. פסק הדין ניתן לפרסום תוך השמטת שמות ופרטים מזהים.

55. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותסגור את כל כל התיקים.

ניתן היום, י' אלול תשפ"ו, 23 אוגוסט 2026, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה